אדא בר אהבה משום דתנאי ומעשה בדבר

אחד רב אשי אמר הא מני רבי היא דאמר

רב הונא אמר ירב כל האומר על מנת

כאומר מעכשיו דמי אתקין שמואל בגימא

דשכיב מרע אם לא מתי לא יהא גם ואם

מתי יהא גם ולימא אם מתי יהא גם ואם לא

מתי לא יהאָ גם יּלָא מקדים איניש פּוּרְענותא

לנפשיה ולימא לא סיהא גם אם לא מתי

בעינן תנאי קודם למעשה מתקיף לה רבא

מכדי כל תנאי מהיכא גמרינן מתנאי בני גד

ובני ראובן מה התם הן קודם ללאו אף כל

לאפוקי הכא דלאו קודם להן אלא אמר רבא

אם לא מתי לא יהא גם אם מתי יהא גם

אם לא מתי לא יהא גם אם לא מתי לא יהא

גם לא מקדים איניש פורענותא לנפשיה אם

מתי יהא גם אם לא מתי לא יהא גם בעינן

הז קודם ללאו: בותני בהרי זה גיפיד ע"מ

שתשמשי את אבא על מנת שתניקי את בני

כמה היא מניקתו ישתי שנים סרבי יהודה

אומר שמנה עשר חדש מת הבן או שמת

האב הרי זה גם הרי זה גימיך ע"מ שתשמשי

את אבא שתי שנים ע"מ שתניקי את בני

שתי שנים מת הבן או ישאמר האב אי אפשי

שתשמשני שלא בהקפדה אינו גם רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה גם כלל אמר

רבן שמעון בן גמליאל כל עכבה שאינה

הימנה הרי זה גם: גב" ומי בעינן כולי האי

ורמינהי שמשתו יום אחד הניקתו יום אחד

ה"ז גם אמר רב חסדא לא קשיא הא רבנן

והא רבן שמעון בן גמליאל מתניתין רשב"ג

וברייתא רבנן הא מדסיפא רבן שמעון בן

גמליאל הוי מכלל דרישא לאו רשב"ג אלא

ברייתא רשב"ג היא דמיקל בתנאי מתני'

רבנן רבא אמר לא קשיא כאן בסתם כאן

במפרש רב אשי אמר יכל סתם נמי כמפרש

יום אחד דמי תנן כמה היא מניקתו שתי שנים

רבי יהודה אומר שמנה עשר חדש בשלמא

לרבא ניחא אלא לרב אשי למה לי שתי

לעיל עד. וש"כן,
כ'ל רבין, ג) [לעיל
ימ., ד) [בשלתות פ'
מטות ס" קלח לתחל
ולימא לא יהא גט אם

לא מתי יהא גט אם מתי

ה) [כתובות ס:], ו) [גי

סדר המשנה וכן ברי"ף

י. ורל״ם או שמת האב או

נוסף ד"ה מחניתין רבנן. דקפדי בחנאי ואמרו באינטלים ודוקא חחן אינטלים ולא דמיה, ש) ז"ל

בבא בתרא קלו:ן, יא) וועי מוס' קדושין ו: ד"ה לא החזירו וחוס' סוכה מא:

ד"ה הילך ומוס' ב"ב קלו: ד"ה לא], יב) בדפו"ר נוסף, לה, יג) [דף עד:], יד) ל"ל

ולפי. מהרש״א, עו) עי׳ מהרש״א ומהר״ם שי״ף,

מוסף תוספות

א. לרבא. מוס׳ נ״נ קלו:

המעשה והתנאי להתקיים.

מוס׳ ב״ב שס. ג. [ד]לא נתקיים כלום מן התנאי.

לקמן עו. ד. [ד]בשלמא גבי בן איצטריך לאשמועינן

אצ״פ שמת תוך ב׳ שנים, אלא באב מאי קמ״ל. תוס׳

הרלמ״ט. ה. [אף] אי הוה מתקיים התנאי. מוס׳

הרא"ש. 1. גבי אריס. תוס"

הרא"ש. I. [דהא] לא נתכוין אלא לצרכו. מוס׳

הרא"ש. ח. לשון הרשנ״ח: הרא"ש. היא לא מחמת דלא טפי ליה אלא מחמת

טירחא יתירא והא לא טרח. ט. כי לא הוי

נתינה מאי הוי, מ"מ תהא

מגורשת, דהא רוצה לקיים מגורשת, דהא רוצה לקיים תנאה. רשנ״ל, י. ויכולה

תנאה. לשנ"ח. י. ויכולה היא שתאמר הילך מאתים זוז אם תרצה ליקח קח.

עכשיו כמו בשעת התנאי

ודאי בעינן קיום התנאי. רשנ״.6. יב. [ו]איפשר לומר שכל כך לא נתכוון

לצערה. לשנ״ח, יג. לרב

בשהניקתו שעה אחת ולא

הספיקה להניקו יום תמים עד שמת ורב אשי במפרש

יום אחד דוקא קאמר יום אחד ולא תהני לה שעה

שעה אחת סגי דמ״מ הרי

נתקיים התנאי שהניקתו. רשנ״ל לקמן דף עו.

יוך שתי... אינה מגורשת. רענ״ל. דאמרי מת הבן בתוך שתי

T. כרבנן

כרבי, [דהאומר].

בעינו תנאי

סב א מיי׳ פ״ט מהל׳ גירושין הל׳ כ סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן

קמה סעיף ה: סג ב ג ד ה מייי פ״ח שם הלכה יט סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמג :סעיף ח

מוסף רש"י

פסקי רי"ד י ואסיק רב אשי הא מני ר׳ היא דאמר רב הונא אמר רבי כל האומר ע״מ כאומר דמי. פי׳ והגט למפרע משעה בידה קודם שמסרו שתחזיר לו הנייר והחזרת הנייר הוי תנאה ומקיימה ליה לתנאה והוי גיטא למפרע ובההיא שעתא הנייר שלה היה ומתנה ע"מ להחזיר שמה [מתנה] אתקין שמואל בגיטא רש״מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט פי׳ הכי צריך למימר אם מתי יהא גט מהיום או מעכשיו דאי לא אמר הכי הוה ליה דתנינן ליה בפירוש במתני לא איצטריך שמואל למימרי׳: ולימא אם מתי יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט לא מקדים איניש פורענותא לנפשיה הלכך מתחיל באם לא מתי ומשוח דרטי׳ חואי כפול אומר שניהם שאם לא יכפול תנאו אין זה תנאי י והוי גט מיד ואם הוא כהז מיפסלא עילויה מתקיף לה רבא מכדי כל תנאי מהיכא גמרי' ליה מבני גד ובני לאו אף וכו׳ לאפוקי הכא ללאו אף וכו׳ לאפוקי הכא . דלאו קודם להן אלא אמר לא יהא גט ואם מתי יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט דלא מקדים איניש פורענותא לנפשיה ואם לא יהא גט דבעי' תנאי כפול והן קודם ללאו. תניא לפול ווון קודם ללאו. וניא (ב"מ צד.) אבא חלפתא איש כפר חנניה אומר משום ר' מאיר תנאי קודם משום רי מאיר וונאי קודם למעשה הרי זה תנאי. מעשה קודם לתנאי אין זה תנאי. פי' כגוז אם מתי יהא כמו אם יעברו ונתתם. יהא גט אם מתי זה מעשה אלא מיד הוי גט. והלכתא כר' מאיר משום דתנן את הפועלים (שם) כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל וכל תנאי שמעשה קודם מתחילתו תנאו בטל וכל

כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי. על מנת כך וכך (קדושין ם:) על מנת ודאי תנאה משמע על מנת אינהי מנכשיו יהא גט על מנת שיתקיים תנאי זה וכל אימת דמתקיים (ע"ז לז. וכעי"ז לעיל עד.)

תנאי שאפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו

דתנאי ומעשה בדבר אחד. פירוש שהתנחי סותר המעשה דאין הגט חל אלא אחר שנתקיים התנאי ואז אין הגט בידה אבל הילך אתרוג זה במתנה ישעל מנת שתחזירהו לא הוי

תנאי ומעשה בדבר אחד דס"לא על מנת כאומר מעכשיו והמתנה חלה מיד ויצא בו מיד כשיבא לידו ביא: דתנאי ומעשה בדבר אחד אלא אמר רב

מת הכן או מת האב ה"ו גמ. פי׳ בקונטרס מת הבן בתוך ב׳ שנים משמע שרולה לומר דאם לא הניקה ושמשה כלל דלא הוי גט ג וכן משמע בפירושו בגמרא גבי בשלמא לרבא כו׳ אלא לרב אשי כו׳ ואין נראה ד דאם מת האב כששימשתו יום אחד פשיטא דהוי גט כיון ששימשתו עד שמת דמה יש לה לשמש יותר וליכא למימר דאשמועינן אע״פ שמת קודסיט הוי גט דלה בעינן שתשמשנו כל ימי חייה דהא ודאי לא בעינו דאי הוה בעינן ה לא הוה גט דאין זה כריתות כדאמרינן בפרק בתרא (לקמן דף פג:) כל ימי חייכי אין זה כריתות אלא נראה לרבינו יצחק לפרש דמת קודם שהניקה ושימשה כלל דלא איכווין אלא להרווחה ולא לצעורה והא לא אינטריך ואפי׳ לרב יוסף דאמר לעיל ייגי והא לא דלה יש לחלק דהכא מסתמא אם היה יודע שימות אביו או בנו לא היה מקפיד בתנאו ז אבל התם אדרבה אם היה יודע דאתי מטרא לא היה

משכירו כלל ": בלל אמר רשב"ג כל עכבה שאינה הימנה ה"ו גם. הקשה ה"ר אלחנן א"כ אמאי קאמר רבא לעילי דנתינה בעל כרחו לא הויא נתינה ולא הוי גט " והא עכבה אינה ממנה ' והלכה כרשב"ג במשנתנו ועוד מאי שנא מת האב או הבן ממחולין לך דבעי למימר י דאפילו לרשב"ג אינה מגורשת וי"ל דהכא ודאי להרווחה בעלמא עשה כן וכיון שמת ולא אנטריך הוי כאילו נתקיים התנאי אבל התם שתתני לי מאתים זוז בדעתו שיקבלס יא ולבסוף כשאינו רוצה לקבלם לא נתקיים התנאי והא דמספקא ליה לעיל במחולין לך דלמא אפי׳ לרבנן הוי גט ואע״ג דהכא לא הוי גט היינו משום דהתם בעלמו מחל לה יב אבל הכא לא מחל לה כלום: ורמינהן שימשתו יום אחד ה"ז

גמ. אין להקשות לפי׳ הקונטרם דמפרש דמת הבן או מת

האב דמתני' אחר שהניקתו אמאי לא מוקי להך ברייתא דהכא שמת לאחר ששימשתו והניקתו יום אחד דא"כ הוה ליה למיתני בהדיא ומת אבל אין לתרך דא"כ מאי איריא יום א' אפי' שעה אחת נמי דהא לרש"י שפירש בסמוך גבי אלא לרב אשי

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא ה"נ

בדבר אחד. בגט עלמו הוא התנאי להחזירו והוא המעשה להיות גט: רב אשי אמר הא מני. דקתני על מנת שתחזירי מגורשת: רבי היא דאמר וכו' כאומר מעכשיו דמי. ואשתכח דבשעת גירושין נקיטא לגט ולאחר זמן היא מחזרת ומתנה על מנת להחזיר שמה

מתנה: אתקין שמואל כו'. כשמוסרו לה יאמר אם לא מתי לא יהא גט אם מתי יהא גט דבעי' תנאי כפול דאי לא כפליה הוי גיטא מיד ואי כהן הוא מפסלא עליה: ה"ג ונימא אם מתי. ברישה לה מקדים כו': הן קודם. אם יעברו ונתתם ובמדבר לב): ה"ג אלא אמר רבא אם לא מתי לא יהא גט. לימא ברישא משום דלא מקדים כו׳ והדר נימא הן ולאו דבעינן הן קודם ללאו: מתנר' כמה היא מניקתו ב' שנים. שיהה לולד שתי שנים שכך הוא זמן הנקתו. ולענין לשמש את אביו כל ימי חייו: רבי יהודה חומר שמנה עשר חדש. לכ׳ יהודה זמן הנקת תינוק עד שיהו לו י"ח חדשים בכתובות בפרק חע"פ (דף ק:): מת הכן. קודם הזמן או מת האב: ה"ז גע. דכיון דלא פריש מידי לא איכוון אלא להרווחה כל ימים שהוא לריך ומכאן ואילך אינו לריך: שלא בהקפדה. היא לא הכעיסתו ואפי׳ הכי שאין העכבה הימנה אינו גט וכ"ש אם בהקפדה: רשב"ג אומר כוה גע. הואיל ולא הקפידתו ואין העכבה הימנה: גבו מחני רשב"ג. דאמר לעיל (דף עד.) תתן דמיה אלמא להרווחה מיכוון ולאו דוקא קאמר הא נמי להרווחה איכוון וכל זמן שהוא נריך לינק קאמר: וברייסא רבנו. דאמרי (שם:) אלטלית דוקא הכא נמי שימוש והנקה דוקא וביום אחד סגי: דמיקל בתנחי. דחמר תתן דמיה וקאמר נמי כל עכבה שאינה הימנה ה"ז גטף: כאן בסתם. מתני׳ דאמר שתי שנים ^{מ)} תניקי בסתם וברייתה במפרש יום החד: רב השי המר. ברייתה בסתם דכל סתם כמפרש יום אחד דמי ומתני' רב אשי משני לה לקמיה. ורב אשי לאו לשנויי מתניתין וברייתה התה אלה להפלוגי עליה דרבא דאמר סתם שתי שנים: יום אחד משתי שנים. של תינוק: לאפוקי. שאם הניקתו לאחר שעברו לו

שתי שנים: דלא. שאין זה הנקה: שנים למה לי שמנה עשר חדש ביום אחד กทางสา סגי החכי קאמר יום אחד משתי שנים לאפוקי לאחר שתי שנים דלא יום אחד משמנה עשר חדש לאפוקי לאחר שמנה עשר חדש דלא מיתיבי הרי זה גימיך על מנת שתשמשי את אבא שתי שנים על מנת שתניקי את בני שתי שנים מת הבן או שאמר האב אי אפשי שתשמשני שלא בהקפדה אינו גם

פסקי רי"ד (המשר) כשאמר שתי שנים ומת הבן בתוך שתי שנים שלא שנים. או שאמר האב וכר׳. פי׳ אע״פ שלא הקפידתו אפ״ה אינו גט כיון שלא נתקיים התנאי. רשב״ג אומר כל עכבה וכו׳ ומי בעי׳ כולי האי. ורמינהו שמשתו יום א׳ הניקתו יום

יום אחד לאו דוקא אלא אפילו שעה אחת דאי דוקא לא הוי פריך מידי"ג: בותניתין רשב"ג. דאתר (לעיל עד.) גבי אינטלית תתן לו את דמיה דלהרווחה קא מיכוין ומתניתין נמי להרווחה קא מכוין והנקה ושימוש כל הצורך קאמר וברייתא רבנן דאמרי לצעורה קא מיכוין וכיון דליערה יום אחד סגי בהכי כיון דלא להרווחה קא מכוין ידי ולפירוש זה אם מת קודם שהניקה ושימשה כלל אינו גע דהא לא ציערה אי נמי הכא לא נתכוון לנעורה בחנם אלא לצורך בנו ואביו וכי מת הא לא אנטריך אבל גבי אנטלית לעולם הוא זריך לאנטלית נא לצמי ולכך כשאבדה יכול לומר איני חפץ בדמי שי אלטלית וכן לריך לפרש בסמוך דמוקי מתני׳ כרבנן: בריירנא רשב"ג היא ולא לדמי ולכך כשאבדה יכול לומר איני חפץ בדמי שי אלטלית וכן לריך לפרש בסמוך דמוקי מתני׳ כרבנן: ברייתא במפרש יום דמיקא בתנאי. ובהרווחה פורתא סגי אבל רבנן דמחמרי אית לן למימר דכל הצורך קאמר: באן במפרש. ברייתא במפרש יום אחד וקא משמע לן דוקא הניקתו ושימשתו יום אחד אבל מת ולא הניקתו ושמשתו כלל אינו גט™ דסלקא דעתין כיון שהיקל עליה כל כך שלא הצריכה אלא יום אחד אף על פי דפירש כי מת ולא הניקתו ושמשתו כלל ליהוי גט קא משמע לן דלא אמרינן הכי:

א' הרי זה גט. אמר רבא לא קשה כאן בסתם כאן במפרש פי' מתני' בסתם דאמר לה ע"מ שתניקי את בני ולא פירי א' הרי זה גט. אמר רבא לא קשה כאן בסתם כאן במפרש פי' כמה צריכה להניקו שתי שנים שהוא זמן יניקת הולד. וברייתא במפרש דאמר לה ע"מ שתניקי את בני יום אחד והוא גופיה כמה צריכה להניקן שתי שנים שהוא זמן עיקת הולד. ובוייתא במפרש דאמר לה ע"מ שתניקי את בני יום אחד והוא גופיה. קא משמע לן שאם שמשתו יום אחד והניקתו יום אחד שיתקיים התנאי הוי גט ואם לאו כגון שמת הבן או האב אינו גט ולאפוקי מדרכי שמעון בן גמליאל רב אשי אמר כל בסתם נמי כמפרש יום אחד כדים. פי ברייתא דתני יום אחד אף על פי שאמר לה על מנת שתניקי את בני סתם די לה ביום אחד כיון שלא פירש לה זמן: תנן כמה היא מניקתו שתי שנים בשלמא לרבא ניחא אלא לרב אשי למה לי שתי שנים יום אחד סגי ה"ק יום אחד משתי שנים. לאפוקי לאחר שתי שנים דלא יום אחד מי"ח חודש לאפוקי אחר י"ח חודש דלא. פי שכבר עבר זמן היניקה. מיתיבי הרי זה גיטיך ע"מ שתשמשי את אבא שתי שנים על מנת שתניקי את בני שתי שנים מת הבן או שאמר האב אי אפשי שתשמשני שלא בהקפדה אינו גט

בשלמה

בטופו הדונה. עליו מתחילתו תנאו קיים. ואי קשה והיכי תנן בפרקין (לעיל עב.) זה גיטיך אם מתי זה גיטיך מחולי זה לא אמר כלום מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי הרי זה גט. והא הרי זה גיטיך הוי מעשה אם מתי הוי תנאה ואנן בעי תנאי קודם למעשה י"ל התנא קיצר את לשונו. וה"ק זה גיטיך אם מתי יהא גט דהוי תנאי קודם למעשה עיין בשלהי פרקין שהוכחתי כרבנן ועי׳ בפ׳ האומר בקידושין: מחני הרי זה גיטיך ע"מ שתשמשי את אבא ע"מ שתניקי את בני כמה היא מניקתו שתי שנים ר' יהודה אומר י"ח חודש מת הבן או שמת האב הרי זה גט ע"מ שתשמשי את אבא שחי שנים וע"מ שחניקי את בני שחי שנים מת הבן או שמת האב או שמת האב או שממ האב או שממה האב או שממה האב או שממה האב או אם אם השפ"ג אומר הרי זה גט אמר רשב"ג כל עכבה שאינה ממנה הרי שאמר האב אי אפשי שתשמשני שלא בהקפדה אינו גט רשב"ג אומר הרי זה גט אמר רשב"ג כל עכבה שאינה ממנה הרי זה גט. פי׳ הרי היא מניקתו שתי שנים שיהו לולד כ"ד חודש שכך הוא זמן יניקתו ולענין לשמש את אביו כל ימי חייו מת הבן או וכר פי׳ דוקא אם התחילה להניקה ואח"כ מת אבל אם לא הניקה כלל ומת הבן אינו גט שהרי לא נתקיים התנאי